

زیباشناسی و فلسفہ ی هنر

پاسکال شابو

و

همکاران

محمد به فروزی

نشر پژواک کیوان

زیباشناسی و فلسفه‌ی هنر

پاسکال شابو

کارولین کومبروند، رالف دکونینک، ژان ژاک فولون،

تامارا کوشلف، تییری لسن، دانیل لوری، لورا ریزاریو،

فاب روزمن، رودی اشتاین متز، آنیک استیونس،

بریژیت وان وایمرش

محمود بهفروزی

جلد: شیرین فخاریان

با همکری مسیحه محقق و مهردادخت جعفری

صحافی: نمونه چاپ‌خانه: کامیاب

شمارگان: ۱۰۰۰ نوبت چاپ: اول

شماره ثبت: ۱۵۷۶۸۰۲ سال: ۱۳۹۷

شابک: ۹۷۸-۶۰۲-۶۲۰۶۲-۱-۴

قیمت: ۸۰۰۰۰۰ ریال

با مشارکت و حمایت معاونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

www.pjkeyvan.com

pjkeyvan@gmail.com

تهران، خیابان سپهبد قری، کوچه‌ی حقیقت‌طلب، شماره‌ی ۳، واحد ۲۶ غربی

تلفن: ۰۹۱۲۸۱۴۱۰۳۳ - ۸۸۹۱۲۳۲۶ و ۸۸۸۰۴۲۴۹ - ۰۲۱

عنوان و نام پدیدآور: زیباشناسی و فلسفه هنر / پاسکال شابو... (و دیگران)؛ مترجم محمود بهفروزی.

مشخصات نشر: تهران، پژوهاک کیوان، ۱۳۹۷

مشخصات ظاهری: ۷۱۲ ص

فروسی: کار: مه فلسفی ۲

شماره پک: ۱-۹۷۷۶۲-۹۷۸-۶۰۰

وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا

یادداشت: عنوان اصلی: Esthétique et philosophie de l'art: repères historiques
the techniques, 2002

یادداشت: کتابنامه

موضوع: زیباشناسی.

Aesthetics: موضوع:

Art_philosophy: موضوع:

شناسه افزوده: شابو، پاسکال، ۱۹۷۳م

شناسه افزوده: Chabit, Pascal

شناسه افزوده: بهفروزی، محمود، ۱۳۱۸خ، مترجم

کتاب حاضر ترجمه کتاب «است» یادداشت:

رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۶ BH ۳۹ / ز ۹

رده‌بندی دیویی: ۱۱۱/۸۵

شماره کتاب‌شناسی ملی: ۵۰۴۹۶۱۲

فهرست مندرجات

۹	□ پیش‌گفتار
---	-------------

کتاب اول

فصل اول: از میث‌السنن تا قرون وسطای اسکولاستیک

۱۳	۱. افلاتون: تفکر: بیان
۲۷	۲. ارسطو: تقلید، ترکیب، تخیل
۳۹	۳. پلوتین «زیباشناسی نوی»
۵۴	۴. پیدایش ادبیات هنری
۶۲	۵. دنیس ملقب به دنیس آثروپاژیت: «زیباشناسی مسیحی» در میدان برخورد
۷۰	۶. سن آگوستین: رقم و زیبایی
۸۰	۷. الهیات تصویر میان شرق و غرب
۹۱	۸. توماس داکن: زیباشناسی در عصر اولین دانشگاه

فصل دوم: از رنسانس ایتالیا تا قرن نوزدهم رمانتیک و علمی

۱۳۵	۱. مارسیل فیسن: هنر و نوافلاتونی‌گرایی در رنسانس
۱۴۷	۲. ادبیات هنری در عصر رنسانس
۱۶۲	۳. دکارت و رهروان دکارت به سوی یک زیباشناسی عقلانی
۱۸۳	۴. از عصر کلاسیک تا عصر روشنایی‌ها ثمره‌ی ادبیات هنری
۲۰۱	۵. برداشت احساسی از زیبایی در آن سوی مانش به سوی زیباشناسی فلسفی
۲۱۴	۶. کانت، ارزیابی و قضاوت در مورد زیباشناسی
۲۳۵	۷. هگل: تجسد محسوس مثل

۸. مارکس «زیباشناسی مارکسیستی»؟ ۲۵۱
۹. دانش زیباشناسی در گشت و واگشت‌های قرن بیستم ۲۶۰

فصل سوم: از نقد نیچه تا آستانه‌ی قرن بیستم

۱. شوپنهاور و نیچه: بدبینی و کالبدشناسی هنر ۳۰۵
۲. هایدگر اثر هنری تحت عنوان استفاده از حقیقت ۳۲۰
۳. میراث پدیدشناسی ۳۳۳
۴. زیباشناسی در تبعیت از مکتب فرانکفورت ۳۵۶
۵. فلسفه‌ی تحلیلی در مقابل هنر معاصر ۳۶۹
۶. زیباشناسی و زیبایی ۳۸۴
۷. علوم جدید هنر - قرن بیستم ۴۱۸

پیشگفتار

این کتاب حاصل چهار سال تلاش گروهی از پژوهشگرانی است که در جهت یک هدف مشترک و به عبارت دقیق‌تر، زیباشناسی فلسفی گرد هم آمده و براساس تخصص‌های خویش، شاخه‌های مختلف هنر را تعقیب کرده‌اند. از تئوری موسیقی تا فلسفه فنون رتکنیک‌ها، از افلاتون تا دریدا؛ از تفکر تخیلی آنگلو ساکسون تا پدیده‌شناسی باغداد از الهیات تصویری و آرمانگرایی آلمانی، نمادها، طی ادوار مختلف که همه در این کتاب به صورت یک پالت نقاشی بی‌نهایت گسترده، یک‌دیگر را بازمی‌یابند. برخلاف دیگر متون تألیف شده و پراکنده و بدون هیچ وحدتی جز وحدت موضوعی این اثر حاصل تلاشی مشترک برای یک پیوند میان انواع هنرهاست که در تدوین آن سهیم شده است از این شاخه به آن شاخه پریدن‌ها و تلون موضوعات اجتناب شود. از همان ابتدای کار مسیرهای اصلی پژوهش، در جریان گردهمایی‌های منظم، تحت نظارت «بنیاد ملی تحقیقات علمی» تعیین شد که انتخاب عناوین، طرح کلی و تصاویر را شامل می‌شد از این رو، این کار جمعی به نظر شبیه یک اقدام کارگروهی و به عبارتی کارگامی می‌آید.

اندیشه‌ی پیدایش این کتاب از یک کمبود ناشی می‌شود در زبان فرانسه، هیچ نمایی تاریخی و موضوعی از تفکر زیباشناسی وجود ندارد که منحصراً تأملات فلسفی را در یک مجموعه شامل شود و تنها هنر و زیبایی موضوع آن باشد. خواه پای ادبیات هنری قدیم در میان باشد، یا علوم هنری را شامل شود که از اواخر قرن نوزدهم توسعه یافتند. زیباشناسی فلسفی نمی‌تواند به یک مبحث مطلق و مقالاتی بسنده کند که تئوری محدود آن می‌تواند تحمیلی تلقی شود.

دیگر دیدگاه ما دو نقطه نظر تاریخی و نظری است. ما نه می‌خواستیم یک رساله‌ی کلی در مورد زیباشناسی داشته باشیم و نه یک شرح تاریخی که در

محدوده‌ی خود باقی می‌ماند.

اولین بخش کتاب که مفصل‌ترین بخش آن از نظر تعداد صفحات است، دورنمایی تاریخی را ارائه می‌دهد که از عصر باستان تا پایان قرن بیستم را شامل می‌شود. بخش دوم پاسخگوی عمده‌ترین پرسش‌های امروزی در مورد فلسفه‌ی زیباشناسی است. در این بخش، ابزارهای سنتی مطرح می‌شوند، البته بدون نگاه سریع از هنر معاصر تا یونان باستان یا نکاتی که فرهنگستانی‌ها را به مدرنیسم سوق می‌دهد.

سرانجام این که گستردگی موضوع کتاب ایجاب می‌کرد که از سپردن موضوعی تا این حد پر دامنه به یک شخص واحد اجتناب شود. چون یک فرد، هر قدر هم که در کار خود خبره و استاد باشد، آنچه را که می‌نویسد برداشتی شخصی و محدود است و بنابراین نوعی جبهه‌گیری فردی به حساب می‌آید. البته چنین آثاری را نمی‌توان نفی کرد، چون مزایای خود را دارند. وی به باور ما، کار جمعی و گروهی که در آن پژوهش‌ها براساس بهترین آگاهی‌ها صورت می‌گیرد ارجحیتی نسبت به کار فردی دارد.